

Kadernota 2026

Versie: vastgesteld door gemeenteraad

10 juli 2025

Notitie beweegbaar budget

Een solide begroting

De gemeente Diemen streeft naar een financieel solide positie op de lange termijn en wil voorbereid zijn op minder gunstige financiële tijden. Om het college en de gemeenteraad in staat te stellen weloverwogen lange termijn keuzes te maken, is gezocht naar inzicht in de beïnvloedbaarheid van de begroting. Hiervoor is een objectieve en gevalideerde methode toegepast om vast te stellen welke delen van de budgetten beïnvloedbaar zijn.

Analyse

De uitgevoerde analyse heeft een financieel-technisch karakter en dient ook vanuit dat perspectief te worden geïnterpreteerd. De uitgangspunten zijn als volgt:

- Wettelijke taken als basis: De analyse gaat uit van de wettelijke verplichtingen van de gemeente die uitgevoerd moeten worden, maar waar wel bandbreedtes voor de uitvoering bestaan. Ook is gekeken naar eigen beleid, vastgesteld door de gemeenteraad van Diemen, wat kan worden aangepast of bijgesteld.
- Aangegane verplichtingen: De gemeente respecteert bestaande afspraken, convenanten en beschikkingen. Hoewel het theoretisch mogelijk is om verplichtingen voortijdig te beëindigen, wordt in deze rapportage uitgegaan van een redelijke beëindigingstermijn.
- Taakvelden BBV: De analyse is gebaseerd op de taakvelden uit het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), die vaak uit meerdere onderliggende taken bestaan.
- Geen politieke of maatschappelijke afwegingen: De analyse is feitelijk en technisch van aard, zonder beoordeling van politieke wenselijkheid of maatschappelijke risico's.

Baten en lasten

De eerste stap in de zoektocht naar besparingen was een analyse van de beïnvloedbare ruimte aan de uitgavenkant van de begroting. Ook aan de inkomstenkant zijn beïnvloedbare elementen aanwezig, zoals:

- OZB (woningen en niet-woningen)
- Overige gemeentelijke belastingen (o.a. toeristenbelasting)
- Afvalstoffenheffing
- Rioolheffing
- Leges burgerzaken (reisdocumenten, huwelijken, etc.)
- Leges ruimtelijke ordening
- Begraafrechten

Beweegbaar budget

Voor het begrotingsjaar 2026 en verder is een eerste analyse uitgevoerd naar de theoretisch beïnvloedbare ruimte, gebaseerd op de definitie van beleidsvrijheid van de Raad voor het Openbaar Bestuur (2019):

“De mate waarin de uitkomsten van beleid tussen overheden mogen verschillen. Het gaat erom vast te stellen in hoeverre overheden in staat zijn eigen afwegingen te maken over de inzet van middelen en zelfstandig de uitkomsten van beleid te bepalen.”

De mate van beleidsvrijheid wordt bepaald door:

- De aard van de taak (wettelijk, aanbevolen of eigen initiatief);
- De mate van detail in wet- en regelgeving over uitvoering en besluitvorming;
- De vrijheid in samenwerking en aanvullende regelgeving.

Deze theoretische ruimte is vertaald naar concrete mogelijkheden voor de begroting vanaf 2026. De lijst met 83 maatregelen vormt de basis voor bestuurlijke keuzes, met nadruk op materiële budgetten.

Personele en overheadaspecten worden verder uitgewerkt in samenwerking met Duo+ en zijn afhankelijk van de inhoudelijke keuzes van het bestuur.

Uitgangspunten begroting 2026

Aantal woningen en inwoners 2026-2029	15
Personeelskosten	16
Prijsindexering	16
Indexering belastingen en tarieven	17
Stelposten groei van Diemen	17
Rente	18
Algemene uitkering	19
Meerjaren investeringsplan	21

